

عشق ما، یک رمان قدیمی

رمان

احمد امید

ترجمہ از ترکی استانبولی

فرید اسرفی

www.ketab.ir

آمناءات فروریہ

سرشناسه:	امید، احمد، ۱۹۶۰-م.
عنوان و نام پدیدآور:	Ümit, Ahmet عشق ما، یک رمان قدیمی: رمان / احمد امید؛ ترجمه از ترکی استانبولی فرید اشرفی
مشخصات نشر:	تهران: انتشارات مروارید، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری:	۱۲۷ ص.
شابک:	978-964-191-954-4
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
یادداشت:	عنوان اصلی: askimiz eski bir roman
موضوع:	داستان‌های ترکی استانبولی - قرن ۲۰ م
موضوع:	Turkish fiction - Turkey - 20 th century
شناسه افزوده:	اشرفی، فرید، ۱۳۷۱-، مترجم
رده‌بندی کنگره:	PL ۲۴۸
رده‌بندی دیویی:	۸۹۴/۳۵۳۳
شماره کتابشناسی ملی:	۸۴۹۹۹۵۰

انتشارات مروارید

تهران، خیابان انقلاب، روبه‌روی دانشگاه تهران، پلاک ۱۱۸۸ / ص. پ. ۱۶۵۴-۱۳۱۴۵

دقت: ۰۸۶۴-۶۶۴۱۴۰۴۶-۶۶۴۱۴۰۴۶ فاکس: ۰۲۷-۶۶۴۸۴۰۲۷

<https://instagram.com/morvaridpub> - <https://telegram.me/morvaridpub>

www.morvarid.pub تخفیف و ارسال رایگان:

عشق ما، یک رمان قدیمی

احمد امید

ترجمه‌ی فرید اشرفی

تولید فنی: الناز ایللی

صفحه‌آرایی: تینا حسامی

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱

لیتوگرافی: سیب

چاپ و صحافی: کهنمویی‌زاده

تیراژ ۵۵۰

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۱-۹۵۴-۴ ISBN: 978-964-191-954-4

۵۰۰۰۰ تومان

مقدمه‌ی مترجم

احمد امید یکی از پلیسی‌نویسان محبوب ادبیات داستانی ترکیه به‌شمار می‌آید. رمان‌ها و البته مجموعه کتاب‌های سربازرس نوزت^۱ به بیشتر از بیست زبان ترجمه شده‌اند. مجموعه کتاب‌های سربازرس نوزت از لحاظ فرم‌شناسی و زیبایی‌شناسی از مهم‌ترین و برجسته‌ترین قصه‌های پلیسی - جنایی بومی هستند. تو-به به روایت چندصدایی، تغییر و خلقِ فرم کلی داستان با رعایت قواعد ژانر پلیسی - جنایی، و بررسی موشکافانه‌ی روان آدمی و رابطه‌ی بین انسان‌ها و مناسبات اجتماعی از ویژگی‌های بارز آثار امید هستند. او در رمان‌های خود از شیوه‌ی قصه‌گویی تمثیل‌وار و مختصر و درعین حال از تمام قواعد ژانری و زیرژانری به‌نحو احسن برای ارتقای سطح کیفی نگارش و البته مواردی که برای بالا بردن توقع خوانندگان لازم باشد، استفاده می‌کند. برای مثال، او در رمان *باب‌الاسرار* از زیرژانر «جنایی - متافیزیکی» و یا در رمان *عشق ما، یک رمان قدیمی*^۲ از زیرژانر «پلیسی - اگزیستانسیالیستی» برای روایت جرم و جنایت استفاده کرده است.

احمد امید نویسنده‌ای است با جهان‌نگری نسبی و زبانی طنز که این دو مؤلفه در شخصیت و نگرش شخصیت اصلی خلق شده‌اش، یعنی سربازرس

نوزت هم به چشم می‌خورد، از اسرار و حقایق آنگاه که رمان‌ها و داستان‌هایش که درون‌مایه‌ی مرگ و جرم و جنایت دارد، باعث خلقی موقعیت‌های فجیع و مضحک می‌شوند.

احمد امید در رمان عشق ما، یک رمان قدسی را با آمیزی سبک روایی و ساختاری کلاسیک پلیسی - جنایی با رمان سیاه سعی دارد پدیده‌ی مرگ و جریان جرم رخ داده را به شکل جدیدی ارائه دهد. به گونه‌ای که در روایت کلاسیک داستان پلیسی - جنایی با پدیده‌ی مرگ و مجرم مواجه می‌شویم، که به صورت راوی غایب و راوی حاضر در متن حضور دارند. به عبارتی، داستان راوی غایب به شدت تصنعی و مشکل از شگردها و تکنیک‌های رمان پلیسی - معمایی است که بدون استفاده از این مؤلفه‌ها داستان خام و تصنعی به نظر می‌رسد. منتها نویسنده با استفاده از شگردها و تکنیک‌های رمان معمایی در ساختار راوی حاضر شروع به روایت جذاب و تعلیق‌دار داستان مرگ می‌کند. به عبارت ساده‌تر نویسنده برای این که بتواند روایتی منطقی و طبیعی‌تر به مخاطب ارائه بدهد، شرح می‌دهد که در حال نوشتن این داستان و یا رمان است. این باعث شیوایی و باورپذیری در داستان مرگ و جنایت می‌شود. برای مثال، ادگار آلن پو، امانتا کریستی و... از این شیوه‌ی پرداخت روایی در بعضی از رمان‌ها و داستان‌هایشان بهره برده‌اند. اما در شیوه‌ی روایتی و پرداخت رمان سیاه، ساختار رمان اصلاً چنین نیست. لازم به ذکر است که این زیرژانر رمان پلیسی در آمریکا بنیان نهاده و در فرانسه کامل و پخته‌تر شد.^۱ در این نوع شیوه‌ی روایت رمان پلیسی، نویسنده اولین راوی (یعنی راوی غایب) را حذف کرده یا به عبارت بهتر، هر دوی راویان را در هم می‌آمیزد. پس مخاطب دیگر هنگام مطالعه‌ی رمان و داستان پلیسی همزمان با راوی - شخصیت اصلی - که همیشه در خطر است، با رویداد و حوادث مواجه می‌شود و همراه او در جریان گره‌گشایی و تعلیق داستان قرار می‌گیرد.

احمد امید این دو زیرژانر و سبک نوشتاری را با هم درآمیخته و این گونه

۱. مارسل دوآمل (Marcel Duhamel) مجموعه کتاب‌های «رمان سیاه» را در فرانسه بنیان نهاد.

است که وجه جدیدی به رمان عشق ما، یک رمان قدیمی داده است. روال رمان پلیسی است که به اصطلاح رایج با یک جسد و چند سرنخ به دنبال کشف مجرم و انگیزه‌ی او برای جنایت است. اصولاً در این سنخ از رمان پلیسی، همان‌طور که از شیوه‌ی راوی غایب و مشروعیّت بخشیدن به راوی حاضر برمی‌آید، شخصیت اصلی از تمام آسیب‌ها و حادثه‌ها مصونیت دارد و روایت داستانی هم به صورت سلسله‌انقضاتی نزدیک به هم و با حالتی کنجکاوانه برای مخاطب بازگو می‌شود. اما برخلاف رمان معمایی یا ساختاری کلاسیک، رمان سیاه با قابلیت و تکنیک‌های روایی مدرن‌تر پیرامون حال و هوایی که فردیت و خلیقات شخصیت اصلی در کلیت داستان تأثیرگذار است، شکل می‌گیرد و این چنین است که روایت حالت تعلیق به خودش می‌گیرد و مخاطب دیگر صرفاً کنجکاوانه‌ی جرم و جنایت نیست و تعلیق‌وار در انتظار مواجهه با حادثه‌ها و جنایات و مرگ دیگری است که هر لحظه ممکن است رخ بدهد. به عبارتی در این سنخ از رمان پلیسی، معما کارکردی فرعی به خود می‌گیرد و مخاطب هنگام مطالعه‌ی متن، چندان به فکر معما نیست و بیشتر از تعلیق داستان لذت می‌برد. این نوع زیرژانر صرفاً در پی حل معما، یافتن قاتل و انگیزه‌های قتل او نیست، بلکه در پی نشان دادن معضلات روابط و محیط اجتماعی است. چنان‌که در رمان حاضر، استفاده از این تکنیک و شگرد ادبی و شیوه‌ی روایتی، به ساخته شدن و باورپذیری سربازرس نوزت بیش از اندازه کمک کرده است. به عبارتی در این شیوه از روایت، مواجهه با رویدادهای جنایی برای خواننده جذاب به‌نظر می‌رسد.

سربازرس نوزت همچون آگوست دوپن، شرلوک هولمز، هرکول پوآرو و خانم مارپل از هوش آنراسانی برخوردار نیست، بلکه همانند سم اسپید و فیلیپ مارلو و یا کارآگاه وکسفورد^۱ سرنوشت غمگین و تلخی را در زندگی شخصی پشت سر گذاشته است و در هر لحظه از زندگی روزمره‌اش سعی بر

۱. Wexford: کارآگاه معروف رمان‌های جنایی روث رندل (Ruth Rendell)، پلیسی‌نویس انگلیسی.

فراموشی این اتفاقات دارد. شخصیت او تصویر ضعیف‌شده‌ی پلیسی خسته، شکاک، ناامید و به‌آخر‌خطررسیده است که سعی دارد به‌نوعی با کارآگاهی امرار معاش کند و هیچ زیرکی و شرم خاص و خارق‌العاده‌ای ندارد. او با نگرش نسبی‌گرایانه در داوری کار مجرمان و متهمان، حالتی منفعلانه به خود می‌گیرد و به‌جای آن که بیشتر فکر کند و به واکاوی رویدادهای جنایی بپردازد، خیلی بی‌اراده از کنار ماجراها عبور می‌کند.

خلاصه باید گفت که سربازرس نوزت مأمور پلیسی است با صفات و اخلاق مخصوص فرهنگ ترکی که از طبقات متوسط جامعه‌ی ترکیه وارد این حرفه شده است. همان‌طور که گفته شد، او پلیسی باوجدان و روشمند است و دوست دارد خوب به حرف جنایتکاران و متهمان گوش بدهد، درعین‌حال اصلاً سعی نمی‌کند ماجراها را تجزیه و تحلیل کند و بیشتر می‌خواهد حس کند و تماشاگر باشد.

در این رمان، سربازرس نوزت با جنایتی مواجه می‌شود که آگاتا کریستی (پلیسی‌نویس معروف انگلیسی) مظنون به قتل است. در این هنگام است که مخاطب و شخصیت اصلی (سربازرس نوزت) به‌رغم جنبه‌های تصنعی و غیر قابل‌باور، سعی در حل این معما دارند. درحالی‌که آگاتا کریستی سال‌ها قبل از این جنایت درگذشته است.

فرید اشرفی

تیرماه ۱۴۰۰